

Draft Strategjia e Menaxhimit te Integruar të Burimeve Ujore (SMIBU) është përgatitur nga konsulenti Mott MacDonald, në bashkëpunim me Abkons dhe GR Albania, i financuar nga Banka Botërore dhe SIDA.

Ky dokument mbështetet në kerkesat e Kontratës Nr. MEFËA/CS/003 rreth procesit të hartimit të Strategjisë MIBU, në të cilin përmbledhen përshtypjet e Konsulentit dhe mësimet e nxjerra nga procesi i hartimit të Strategjisë MIBU.

Menaxhimi i integruar i burimeve ujore në vend do të arrihet nëpërmjet krijimit të një kuadri ligjor, ekonomik, institucionale, teknike dhe sociale duke u bazuar në legjislacionin Evropian për mjedisin dhe parimet e MIBU-s.

Proçesi i zhvillimit të Strategjisë MIBU për Shqipërinë është hartuar në mënyrë të tillë që të ofrojë një kornizë për administrimin gjithëpërfshirës të burimeve ujore, në të cilin të gjitha palët e interesit, duke përfshirë edhe sektorin privat, shoqërinë civile dhe komunitetet përdoruese, pavarësisht nga gjinia, të luajnë një rol aktiv.

Kjo do të arrihet nëpërmjet:

- **Përfshirjes së shumë sektorëve:** strategjia kërkon të dhëna dhe mbështetje nga të gjithë sektorët që ndikojnë dhe që ndikohen nga menaxhimi dhe përdorimi i ujit (shëndetësia, energjia, turizmi, industria, minierat, bujqësia dhe mjedisi);
- **Mbajtjes së një fokusi të përgjithshëm:** në përputhje me objektivat zhvillimit të Shqipërisë, strategjia do t'i japë përparësi përdorimit të qëndrueshëm të burimeve ujore në lidhje me integrimin e të gjithë përdoruesve të ujit në çdo sektor;
- **Një përqsasje dinamike më shumë se sa statike:** strategjia ka si qëllim të identifikojë një kuadër që ofron një proces të veprimeve strategjike të bashkërenduar në vazhdimësi dhe që përshtatet me kohën;
- **Pjesëmarrjes aktive të grupeve të interesit:** strategjia përfshin grupe të shumta interesi dhe grupet e synuara vulnerabël, me interesa të ndryshme me shumë mundësi konfliktesh me njëra-tjetrën.

Ky proces ka çuar në hartimin e një Strategji MIBU gjithëpërfshirëse, që përqendrohet në ruajtjen e burimeve ujore për brezat e ardhshëm në përputhje me kerkesat e politikave dhe rregullave evropiane për ujin dhe mjedisin. Strategjia integron objektivat e politikave ekzistuese shqiptare duke marrë parasysh rreziqet që pritet të vijnë nga ndryshimet klimatike bazuar në katër 'shtylla' strategjike: 'Ujë për Njerëzit', 'Ujë për Ushqim', 'Ujë për Industrinë', dhe 'Ujë për Mjedisin'.

Strategjia MIBU përcakton 5 Objektiva Strategjike që kërkojnë një vëmendje të veçantë:

1. **Sasia e Ujit:** sigurimi i një përdorimi të drejtë dhe të qëndrueshëm të të gjitha burimeve ujore, që i shërben të gjitha interesave nëpërmjet zbatimit të direktivave të BE-së;
2. **Cilësia e Ujit:** sigurimi i një cilësie të mirë të ujit të të gjitha burimeve ujore, duke arritur statusin e “gjendjes së mirë të ujit” deri në vitin 2027, nëpërmjet zbatimit të direktivave të BE-së;
3. **Rreziqet nga Uji:** ulja e rreziqeve që vijnë nga uji (përmbytjet dhe thatësitrat) përmes menaxhimit dhe investimeve, që i shëben të gjitha interesave nëpërmjet zbatimit të direktivave të BE-së;
4. **Informacion për Ujin:** sigurimi i modeleve dhe të dhënave të njohura gjerësisht si të besueshme rreth ujit dhe klimës për të gjitha palët e interesit dhe dhënia e këshillave qeverisë për hartimin e politikave për ujin duke u bazuar mbi këto të dhëna dhe modele;
5. **Administrimi i Ujit:** menaxhimi i ujit në mënyrë të qëndrueshme dhe gjithëpërfshirëse, në shërbim të gjitha interesave duke ofruar përfitime social-ekonomike të barabarta nga përdorimi i ujit dhe përfshirje në vendimmarrje për brezat e ardhshëm, sipas parimeve të politikave mjedisore dhe ujore MIBU dhe të BE-së.

Rezultatet kryesore të pritshme përfshijnë:

- Përdorim dhe shpërndarje të ujit në mënyrë efektive dhe të barabartë dhe një rritje thelbësore në efikasitetin e përdorimit të ujit në të gjithë sektorët me qëllim shfrytëzimin, riciklimin dhe ripërdorimin e qëndrueshëm të burimeve ujore;
- Ulje të ndotjes nëpërmjet moslejimit të shkarkimeve të paligjshme dhe kufizimit të shkarkimeve të lëndëve kimike të rrezikshme në trupa ujorë (niveli i saktë i uljes do të jetë në funksion të numrit dhe natyrës të këtyre shkarkimeve);
- Rritjen e qëndrueshmërisë dhe aftësisë për t’iu përshtatur ndryshimeve klimatike dhe rreziqeve që vijnë nga katastrofat natyrore;
- Një njohje të thellë të të gjitha burimeve ujore në Shqipëri, duke ofruar kështu një bazë njohurish publike për vendimet (politikat) lidhur me menaxhimin e integruar të burimeve ujore;
- Politika të qarta MIBU dhe zbatim të PMBU-së që synon a) objektiva të matshme në afate kohore të caktuara, në nivele të duhura, dhe b) përcaktimin e qartë të përgjegjësitëve autoriteteve, duke u bazuar në një monitorim dhe vlerësim efikas.

Baza Ligjore

Strategjia për Menaxhimin e Integruar të Burimeve Ujore për Shqipërinë është zhvilluar në përputhje me:

- Nenin 16 të Ligjit Nr. 111/2012 “Për Menaxhimin e Integruar të Ujit”, i cili deklaron se:
  - Strategjia MIBU është një dokument planifikues që parashtron vizionin e politikave shtetërore, misionin, qëllimet dhe objektivat në fushën e menaxhimit të integruar të ujit në një kohë afatgjatë;
  - Strategjia MIBU duhet të bazohet mbi kërkime shkencore, monitorimin e vazhdueshëm të gjendjes dhe fenomeneve që lidhen me ujin dhe përdorimin e tij, duke vlerësuar problemet specifike dhe të Integruara të ujit dhe mbrojtjes mjedisore në çdo basen ujor;
  - Strategjia MIBU është një dokument kuadër për zhvillimin e planeve të menaxhimit të ujit dhe dokumenteve të tjera strategjike në fushën e planifikimit territorial, mbrojtjes mjedisore, biodiversitetit, peisazhit, bujqësisë, pylltarisë, peshkimit, transportit, turizmit, si dhe përfshin shëndetin publik dhe dokumente të tjera përkatëse;
  - Strategjia MIBU duhet të rishikohet çdo 15 (pesëmbëdhjetë) vjet, por mund të rishikohet dhe përditësohet përpara përfundimit të kësaj periudhe, nëse një veprim i tillë diktohet nga ndryshime në sistemin ujor dhe zhvillimet ekonomike dhe sociale të vendit;
  - Organet, entet, institucionet që janë përgjegjëse për ujin, do të jenë përgjegjëse për krijimin e Strategjisë MIBU nën mbikëqyrjen dhe drejtimin e Sekretariatit Teknik të Këshillit Kombëtar të Ujit;
- Vendimin e Këshillit Kombëtar të Ujit Nr. 1, (17.02.2015), ‘Mbi përmbajtjen, zhvillimin dhe zbatimin e Strategjive Kombëtare të Ujit, Planeve të Menaxhimit të Baseneve Ujore, dhe Planeve të Menaxhimit për Rrezikun nga Përmbytjet’;
- Ligjin Kombëtar për barazinë gjinore në shoqëri (Nr. 997/24.07.2008) i cili krijoi kuadrin ligjor dhe institucional për mbrojtjen kundër të gjitha llojeve të diskriminimit gjinor dhe promovimin e mundësive të barabarta. Këshilli i Ministrave miratoi Strategjinë Kombëtare dhe planin për arritjen e barazisë gjinore në Shqipëri;
- Urdhrin e Kryeministrit Nr. 93 (07.08.2012) që përshkruan Strukturën për Dokumentet Strategjike Sektoriale dhe Ndërsektoriale si më poshtë:
  - Kapitulli 1: Kushtet Aktuale;
  - Kapitulli 2: Vizionet, Politikat dhe Objektivat Strategjike;
  - Kapitulli 3: Objektivat e Politikave dhe Rezultatet Kryesore;
  - Kapitulli 4: Burimet Financiare;
  - Kapitulli 5: Llogaridhënia, Monitorimi dhe Analiza e Vlerësimit.

Kjo strategji është e vlefshme për një periudhë dhjetëvjeçare: nga viti 2017 (*data e përlllogaritur e miratimit në Këshillin e Ministrave*) deri në vitin 2027 dhe do t'i nënshtrohet përditësimit çdo dy vjet, me rishikim të ndërmjetëm në vitin 2022 (ose një date tjetër të përcaktohet kohe pas kohe në përputhje me programet e zbatueshme)

Konsulenti , ne perputhje me termat e referencës së kontratës, ka përgatitur këto dokumenta:

- Raporti Fillestar
- Raportet dhe dokumentet e diskutimit për ëorkshonet njëditore
- Raportet e Grupeve të Punës
- Drafti i Strategjisë MIBU
- Strategjia Përfundimtare MIBU
- Propozimi për Zhvillimin e Kapaciteteve
- Plani i Shpërndarjes Publike
- Forumi i Palëve të Interesit
- Aktivitetet për Zhvillimin e Kapaciteteve

Gjithashtu jane zhvilluar edhe ëorkshope dhe takime me grupet e interesit si dhe jane zhvilluar konsultime me publikun me nje pjesemarrje te gjere te grupeve te interesit dhe te stakeholderave te ndryshme.

Gjithashtu eshte bere edhe publikimi ne media i draft Strategjise.

Projekti per perfundimin e dokumentit te Strategjise se MIBU perfundoi ne daten 23 dhjetor 2016, sipas afatit te vendosur ne kontraten perkatese.

